

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs / Curso
2021-2022

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Harmonia I				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	6	Curs <i>Curso</i>	I	Semestre <i>Semestre</i>	Anual
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Obligat ria d'Especialitat	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Valencià
Matèria <i>Materia</i>	Composició i Instrumentació				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Grau en Música				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Composició				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Salvador Seguí" de Castelló				
Departament <i>Departamento</i>	Composició				
Professorat <i>Profesorado</i>	José Javier Peña Aguayo				
e-mail <i>e-mail</i>	pena_josagua@gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Objetius generals

Amb l'assignatura d'Harmonia I es contribueix al desenvolupament de les següents capacitats:

- Conèixer el repertori més representatiu de la tradició occidental.
- Adquirir la capacitat d'analitzar les diferents obres des de diferents perspectives tenint en compte en tot moment el seu context històric i cultural.
- Valorar els recursos tècnics, expressius i sonors de les diferents tipologies d'estructura musical.
- Dominar a nivell teòric i pràctic les diferents tècniques i estils compositius històrics.
- Desenvolupar la capacitat crítica per fomentar l'autoconeixement i l'autoaprenentatge.
- Utilitzar correctament i eficientment els recursos tecnològics propis de la especialitat.
- Buscar l'excel·lència en tots els processos necessaris per al desenvolupament de la seua futura activitat professional.

Contribució de la assignatura al perfil professional de la titulació

La contribució de la assignatura d'Harmonia I tant al perfil professional del Graduat en

Música definit de manera genèrica al Real Decreto 631/2010 com al que desenvolupa de manera més concreta la Orden 24/2011 de la Conselleria de Educació, Formació i Ocupació, referit al títol de Graduat o Graduada en Música en l'especialitat de Composició, implica diversos àmbits de coneixement.

En primer lloc, aporta una part important del domini teòric i pràctic que el professional ha de tenir en la seua funció creativa. Comprendre el sistema tonal i la seua evolució és condició essencial per a tot compositor que vulgui desenvolupar la seua carrera professionalment, tant en l'àmbit docent com en el terreny més pràctic de la escriptura musical. Inclòs en els casos excepcionals en els que el futur compositor o compositora es dediqui exclusivament a la creació contemporània, dominar els estils històrics més representatius li aporta solidesa i amplitud, ambdues característiques necessàries per a desenvolupar un estil propi i singular.

En segon lloc, l'assignatura obliga a l'alumnat a familiaritzar-se amb les eines de caràcter tecnològic pròpies del medi, ja sigui en la recerca de materials sonors, partitures, articles acadèmics i altres elements d'estudi, així com en la edició de partitures.

Finalment, el treball analític, conjuntament amb la realització pràctica, dota a l'alumne de la capacitat crítica indispensable per a l'exercici de la professió, així com el d'eines d'autoformació, i potencia l'interès per a seguir aprenent una vegada finalitzada la seua etapa formativa.

1.2 Coneixements previs *Conocimientos previos*

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Coneixements previs i recomanats

Malgrat que el primer curs d'Harmonia comença amb l'estudi del naixement del sistema tonal, el seu caràcter te rico-pràctic i el seu objectiu de realitzar exercicis d'estil imposen la necessitat de posseir coneixements previs. Aquests coneixements no són diferents del que adquireix qualsevol alumne que hagi cursat el grau professional de música, sempre que s'hagin fet satisfactòriament.

En primer lloc l'alumnat ha de conèixer els fonaments del sistema tonal en abstracte i la seua ordenació a través del cercle de quintes. Haurà d'estar en disposició d'organitzar els intervals en funció del seu grau de consonància o dissonància i d'identificar i enumerar els diferents tipus de notes ornamentals habituals durant el període barroc.

També haurà de conèixer l'estructura de cadascun dels acords triades que es formen sobre els graus del mode major i del mode menor, així com conèixer les primeres i segones inversions. Sobre els acords quatríades, haurà de conèixer principalment els de sèptima de dominant, sèptima de sensible i sèptima disminuïda, així com tenir alguna experiència amb els acords de sèptima de subdominant.

Altres acords que ha de conèixer l'alumne són els acords de sexta napolitana i els de sexta augmentada –en les seues distintes tipologies–, la seua funció i el lloc que els correspon en els processos harmònics, així com els acords de sobretònica i les notes pedals.

Encara que sigui de manera rudimentària i abstracta, haurà de conèixer les normes bàsiques de conducció de les veus i de l'enllaç dels acords, de manera que no sigui necessari repassar-les constantment en els exercicis proposats a classe.

Finalment, el o la alumne haurà d'estar familiaritzat amb els diferents tipus de modulació habituals en el període històric que ens ocupa.

Una altra recomanació és que l'alumne estigui en disposició d'interpretar –preferentment al piano– tot all que s'analitzi a classe o els mateixos exercicis que l'alumne vagi elaborant durant el curs. Complementàriament, i per als casos que així sigui més difícil, serà convenient disposar de certa autonomia en l'ús dels recursos informàtics en el camp de la edició de partitures.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

Competències Transversals

- CT 1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
- CT 2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT 3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT4 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació
- CT6 Realitzar autocrítica cap a l'exercici professional i interpersonal
- CT8 Desenvolupar de manera raonada i crítica idees i arguments
- CT 13 Buscar la excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional.
- CT14 Dominar la metodologia d'investigació en la generació de projectes, idees i solucions viables
- CT15 Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional
- CT16 Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap al patrimoni cultural i mediambiental
- CT17 Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius

Competències Generals

- CG1 Conèixer els principis teòrics de la música i haver desenvolupat adequadament aptituds per el reconeixement, la comprensió i la memorització del material musical.
- CG2 Mostrar aptituds adequades per a la lectura, la improvisació, la creació i la recreació musical.
- CG3 Produir i interpretar correctament la notació gràfica de textos musicals
- CG4 Reconèixer materials musicals gràcies al desenvolupament de la capacitat auditiva i saber aplicar aquesta capacitat a la seua pràctica professional.
- CG8 Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva
- CG11 Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seua especialitat, per obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen este repertori i poder descriure'ls de manera clara i completa.
- CG13 Conèixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, d'investigació o pedagògica.
- CG17 Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permeten entendre, en un context cultural més ampli, el seu camp d'activitat i enriquir-lo.
- CG21 Crear i donar forma als seus conceptes artístics després d'haver desenvolupat la capacitat

d'expressar-se a través d'estos a partir de tècniques i recursos assimilats

CG22 Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals, així com improvisar en distints contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos

CG23 Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex

CG24 Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seua vida professional

Competències Específiques

CE1 Conèixer els principals repertoris de la tradició occidental i d'altres músiques, i adquirir la capacitat de valorar plenament els aspectes expressius, sintàctics i sonors de les obres corresponents.

CE2 Conèixer l'estructura musical de les obres dels diferents repertoris de la tradició occidental i d'altres músiques, amb capacitat per valorar els seus aspectes sintàctics i sonors.

CE3 Desenvolupar habilitats auditives que li permetin reconèixer, memoritzar i reproduir una ampla varietat de materials musicals.

CE5 Dominar les tècniques i recursos dels principals estils compositius històrics i recents CE7 Desenvolupar l'interès, capacitats i metodologies necessàries per a la investigació i experimentació musical.

CE8 Conèixer les tendències més recents de la creació musical, amb capacitat per valorar-les profunditzant en les seues notacions i implicacions interpretatives.

3 Resultats d'aprenentatge Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE RESULTADOS DE APRENDIZAJE	COMPETÈNCIES RELACIONADES COMPETENCIAS RELACIONADAS
1 Conèixer amb profunditat les tècniques i els processos harmònics de les èpoques estudiades i ser capaç de reproduir-los a nivell d'escriptura.	CG1, CG11, CG13, CG17, CG21, CE1, CE2, CE3, CE5,
2 Adquirir l'hàbit d'anàlisi de partitures de diferents èpoques tenint els coneixements per extraure'n els aspectes estilístics principals.	CT1, CT2, CG4, CG8, CG11, CG24, CE1, CE3
3 Saber relacionar tots els paràmetres musicals que conformen l'entramat musical, i entendre les implicacions entre harmonia, forma, línia melòdica, motiu, frase, etc.	CT8, CT15, CT17, CG1, CG3, CG13, CE2, CE3, CE5
4 Aprendre a treballar en vista a aconseguir sempre uns resultats de la màxima qualitat i exigència personals.	CT1, CT2, CT4, CT6, CT13CT15
5 Aprendre a expressar les pròpies idees musicals tant verbalment com en la pròpia escriptura.	CT3, CT13, CG21, CG24, CE7

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
<i>Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,...</i> <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	<i>Planificació temporal</i> <i>Planificación temporal</i>
<p>Els continguts de l'assignatura s'organitzaran en els següents blocs:</p> <p>A. Estudi del primer Barroc i de l'herència modal del Renaixement. Anàlisi d'obres vocals i instrumentals d'aquest període, incloent-hi obres d'autors com Gibbons, Sweelinck, Gesualdo, Aguilera de Heredia, Correa de Arauxo, Monteverdi o Frescobaldi, entre d'altres.</p> <p>B. Estudi de les tècniques i processos harmònics de la segona meitat del s. XVII, a través de les obres d'autors com Couperin, Froberger, Buxtehude, Cabanilles, Lully, Purcell, Corelli o Vivaldi, entre d'altres.</p> <p>C. Estudi del Barroc tardà, i en especial de la figura de J. S. Bach. S'estudiarà en concret la tècnica de la polifonia implícita emprada en la seua obra per a instruments de corda sola, com les partitures o suites per a violí sol o les 6 suites per a violoncel sol.</p> <p>D. Estudi del primer classicisme, i en especial de les figures de Haydn i Mozart. Relació entre els processos harmònics d'aquesta època i l'evolució formal.</p>	<p>Setmanes 1-8</p> <p>Setmanes 9-16</p> <p>Setmanes 17-24</p> <p>Setmanes 25-32</p>

5 Activitats formatives Actividades formativas

5.1 Activitats Actividades de trabajo presencialesde treball presencials			
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor i revisió dels treballs de composició <i>Exposición de contenidos por parte del profesor y revisión de los trabajos de composición</i>	1,2,3,4,5	62h
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Proves dels treballs de composició amb els instrumentistes, assajos i audició o concert. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Pruebas de los trabajos de composición con los instrumentistas, ensayos y audición o concierto. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>		
Exposició treball <i>Exposición trabajo</i>	Exposició individual dels treballs de composició davant la resta d'alumnes i col·loqui/debat <i>Exposición individual de trabajos de composición ante el resto de alumnos y coloquio/debate.</i>		
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>		
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	1,2,3,4,5	2h
		SUBTOTAL	64

5.2 Activitats de treball aut nomActividades de trabajo autónomo			
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball aut nom <i>Trabajo autónomo</i>	Realització dels treballs de composició que seran prèviament consensuats amb el professor <i>Realización de los trabajos de composición que serán previamente consensuados con el profesor</i>	1,2,3,4,5	92
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Lectures complementàries, anàlisis de partitures i audicions en funció de les necessitats d'aprenentatge de cada alumne.	2,3,5	20h

	<i>Lecturas complementarias, análisis de partituras y audiciones en función de las necesidades de aprendizaje de cada alumno.</i>		
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Assistència a activitats complementàries com concerts, representacions, conferències,... <i>Asistencia a actividades complementarias como conciertos, representaciones, conferencias,...</i>	1,2,3,4,5	4h
		SUBTOTAL	116

TOTAL	180
--------------	------------

6 Sistema d'avaluació i qualificació *Sistema de evaluación y calificación*

6.1 Instruments d'avaluació *Instrumentos de evaluación*

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
--	--	---

<p>El principal instrument d'avaluació serà el treball desenvolupat durant les sessions lectives i que serà objecte de correcció setmanal per part del professor. Aquest treball constant –que es pot exigir com a projecte individual o grupal– serà la base per establir la nota resultant de l'assignatura, i constarà de les següents parts:</p> <p>A. Un madrigal amb text buscat pel propi alumne a 4 o 5 veus, a imitació dels estudiats a classe.</p> <p>B. Una tocata o tiento per a tecla, similar al repertori estudiat a classe corresponent al segon bloc temàtic de l'apartat 4.</p> <p>C. Una petita suite per a instrument de corda sol, que ha d'incloure un Preludi, Allemanda, Courante, Sarabanda i Giga, seguint els exemples de la polifonia implícita estudiats a classe.</p> <p>D. Una sonata imitant l'estil del primer classicisme estudiat a classe. Ha d'incloure 3 moviments (allegro inicial, moviment lent i allegro final).</p> <p>Les parts A, B, C i D hauran d'anar enquadrades en un sol plec, amb un índex i portada. El Treball d'anàlisi també s'haurà de presentar enquadrat, amb les pàgines numerades i el corresponent índex. En cas de disposar d'un mitjà electrònic com per exemple Moodle o Classroom el professor podrà demanar que l'entrega s'efectuï exclusivament per aquest sistema.</p> <p>El segon instrument avaluador es tracta de la participació a classe a la qual l'alumnat pot expressar verbalment la comprensió teòrica i analítica del contingut tant com demostrar amb exercicis pràctics col·lectius i individuals les aplicacions pràctiques.</p> <p>L'últim apartat consisteix en l'avaluació contínua del treball autònom escrit, del qual l'alumne es responsabilitza de tindre al dia i revisat pel professor.</p>	Tots	60%
	Tots	20%
	Tots	20%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

La qualificació final serà determinada per l'avaluació dels coneixements adquirits per l'alumne durant el curs. La dita qualificació reflectirà tant l'actitud de l'alumne durant les sessions lectives com l'aptitud per comprendre i assimilar els continguts de la mateixa. En els treballs, exàmens o exposicions, es valorarà la qualitat de la realització, la claredat en l'exposició de les idees, la capacitat d'anàlisi i síntesi, l'interès demostrat per l'assignatura així com aspectes formals tals com la correcció en l'escriptura o, si fora el cas, en el redactat i la ortografia.

Altres aspectes, com el coneixement del repertori, la capacitat d'anàlisi, el desenvolupament de la capacitat crítica, l'ús dels recursos tecnològics o la recerca de l'excel·lència, tots ells derivats dels objectius generals i dels resultats d'aprenentatge, seran també tinguts en compte per la qualificació final.

La data d'entrega dels exercicis o de l'examen serà la setmana que marca l'ISEACV en la resolució de l'inici de curs, i dins d'aquesta setmana, el dia que indiqui el professor.

Per a l'avaluació ordinària, que correspon per defecte a la primera i segona convocatòria, serà necessari no haver superat les 12 faltes. Els alumnes que superin aquest nombre de faltes es considerarà que no reuneixen les condicions per ésser avaluats i seran qualificats com a suspens.

D'altra banda, aquell alumne que acumuli 3 no presentats en una assignatura determinada haurà de ser avaluat forçosament.

6.3 Sistemes de recuperació *Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Els alumnes que no hagen superat l'adquisició de coneixements, o que no hagen entregat els treballs durant la primera convocatòria, i sempre que no hagen perdut l'opció a l'avaluació contínua pel nombre de faltes, podran entregar els treballs propis de la convocatòria ordinària durant la setmana de recuperació que indica l'ISEACV en el seu document d'inici de curs.

Per als alumnes que hagin perdut aquesta possibilitat per excedir el nombre de faltes permès hauran d'afrontar un examen on se'ls demanarà que facin o bé un anàlisi harmònic d'una obra o bé un exercici d'estil d'un dels moments històrics estudiats durant el curs –sempre a criteri del professor–, i per al qual se'ls donarà un inici que hauran de continuar. La duració i la instrumentació de l'exercici la decidirà el professor.

7

Bibliografia

Bibliografía

Principal

- Benjamin, T. (2005). *The Craft of Modal Counterpoint*. Nueva York: Routledge
- Benjamin, T. (2003). *The Craft of Tonal Counterpoint*, Nueva York: Routledge
- Boyd, M. (1999): *Bach Chorale Harmonization and Instrumental Counterpoint*, Londres: Kahn & Averill
- Cadwallader, A. (2011). *Analysis of tonal music: A schenkerian approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Damschroder, D. (2012). *Thinking about Harmony: Historical perspectives on analysis*. Cambridge University Press.
- De la Motte, D. (1993). *Armonía*. Barcelona: Labor.
- Forte, A. (1974). *Tonal Harmony in concept and practice*. Nueva York: Holt, Rinehart and Winston.
- Fux, J. J. (2010). *Gradus ad Parnassum*. Granada: Universidad de Granada y Universidad de Murcia (año de publicación del libro original; 1725).
- Gauldin, R. (2009). *La práctica armónica en la música tonal*. Madrid: Ediciones Akal.
- Jeppesen, Knud (1931): *Counterpoint. The Polyphonic Vocal Style of the Sixteenth Century*, Dover, Nueva York
- Laitz, S.(2012). *The Complete Musician. An Integrated Approach to Tonal Theory, Third Ed.*, Nueva York: Oxford University Press
- Lester, J. (1998). *J. S. Bach teaches us how to compose: four pattern preludes of the "Well-Tempered Clavier"*. College Music Symposium, 38, 33-46. Recuperado de: <http://www.jstor.org/stable/40374319>
- Mersenne, M (2003). *Traité de l'harmonie universelle*. París: Fayard (año de publicación del libro original; 1627).
- Motte, D. De la. (1993). *Armonía*. Barcelona: Editorial Labor.
- Parncutt, R. (1989). *Harmony: a psychoacoustical approach*. Berlín: Springer-Verlag.
- Prout, E. (2005). *Harmony, it's theory and practice*. Hawai: University of the pacific Press (año de publicación del libro original; 1889).
- Rameau, J. Ph. (1971). *Treatise on Harmony*. Nueva York: Dover (año de publicación del libro original; 1722).
- Riemann, H. (1896). *Harmony simplified: or the theory of the tonal functions of chords*. Londres: Augener Ltd. Recuperado de: <https://archive.org/details/cu31924022305357>
- Rueda, E. (1998). *Armonía*. Madrid: Real Musical.
- Salzer, Felix; Schachter, Carl (1999): *El contrapunto en la composición*, Barcelona, Idea Books
- Sanz, J. (2012). *Armonía I: la práctica armónica en los períodos barroco y clásico*. Barcelona: Altricantidimarte.
- Sechter, S. (1854). *Die Grundsätze der Musikalischen Komposition*. Leipzig: Breitkopf und Härtel. Recuperado de: <https://archive.org/details/diegrundstzede03sech>
- Schenker, H. (1968). *Harmony*. Chicago: University of Chicago Press.

Schönberg, A. (1974). *Armonía*. Madrid: Real Musical Editores (año de publicación del libro original; 1911).

Scönberg, A. (1999). *Funciones estructurales de la armonía*. Barcelona: Idea Música.

Toch, E. (1989). *La melodía*. Barcelona: Labor.

Zamacois, J. (1992). *Tratado de Armonía* (3 vol.). Barcelona: Editorial Labor.

Complementaria

Arnold, D. (2004). *Monteverdi - madrigales*. Barcelona: Idea música.

Atlas, A. W. (2002). *La música del Renacimiento*. Madrid: Akal Música.

- Beach, D. (2012). Analysis of 18th and 19th century musical works in the classical tradition. Londres: Routledge ed.
- Berry, W. (1987). Structural Functions in Music. Nueva York: Dover Publications.
- Bianconi, L. (1986). Historia de la música, 5: El siglo XVII. Madrid: Turner Música.
- Boecio (2009). Sobre el fundamento de la música. Madrid: Editorial Gredos.
- Boetticher, W. (1981). Von Palestrina bis Bach. Stuttgart: Kohlhammer Verlag.
- Christensen, T. (ed.). (2002). The Cambridge History of Music Theory. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cook, N. (1992). A guide to musical analysis. Nueva York: W. W. Norton and Company.
- Damschroder, D. (1991). Music theory from Zarlino to Schenker: A bibliography and guide. Nueva York: Pendragon Pr.
- Damschroder, D. (2007). Music theory from Boethius to Zarlino. A bibliography and guide. Nueva York: Pendragon Pr.
- Davis, C. Th. (1966). Musical Structure and Design. Nueva York: Dover.
- Dejans, P. (ed.). (2007). Towards Tonality: Aspects of Baroque Music Theory. Gante: Leuven University Press.
- Duffin, R. W. (2008). How temperament ruined harmony. Nueva York: W. W. Norton & Co.
- Fabbri, P. (2009). Monteverdi: un completo análisis de la vida y obra del genial músico italiano. Madrid: Turner música
- Forte, A. i Gilbert, S. (2004). Análisis musical. Barcelona: Idea música.
- Franklin, D. (2008). Bach Studies. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gallico, C. (1986). Historia de la música, 4: La época del humanismo y del renacimiento. Madrid: Turner Música.
- Goldáraz, J. J. (2004). Afinación y temperamentos históricos. Madrid: Alianza Música.
- Hill, J. W. (2008). La música barroca. Madrid: Akal Música.
- Laitz, S.G. (2007). The complete musician student workbook, Vol. 1. Oxford: Oxford University Press.
- Laitz, S.G. (2003). The complete musician student workbook, Vol. 2. Oxford: Oxford University Press.
- Lerdahl, F. y Jackendoff, R. (2003). Teoría generativa de la música tonal. Madrid: Akal.
- Metzger, H.K. y Riehn, R (ed.). (1995). Claudio Monteverdi: Um die Geburt der Oper. Musik Konzepte, Vol. 88. Múnich: Edition text + kritik.
- Metzger, H.K. y Riehn, R (ed.). (1994). Claudio Monteverdi: Vom Madrigal zur Monodie. Musik Konzepte, Vol. 83/84. Múnich: Edition text + kritik.
- Prout, E. (1891). Fugue. Londres: Augener Ltd.
- Prout, E. (2005). Counterpoint, strict and free. Hawai: University press of the Pacific (año de publicación del libro original; 1890).
- Ptolomeo, C. (1999). Armónicas, trad. Santos, D. Málaga: Miguel Gómez Ediciones.

- Quintiliano, A. (1996). *Sobre la Música*. Madrid: Editorial Gredos.
- Réti, R. (1961). *The thematic process in music*. Nueva York: Da Capo Press.
- Riemann, H. (1974). *History of Music Theory*. Nueva York: Da Capo Press.
- Salazar, A. (1994). *Conceptos fundamentales en la historia de la música*. Madrid: Alianza Música.
- Salzer, F. (1995). *Audición Estructural*. Barcelona: Editorial Labor.
- Schenker, H. (1969). *Five Graphic Music Analyses*. Nueva York: Dover Publications.
- Schweitzer, A. (2012). *J. S. Bach. (2 Vol.)*. Nueva York: Dover Publications.
- Taruskin, R. (2010). *Music in the Seventeenth and Eighteenth Centuries*. Oxford: Oxford University Press.
- White, J.D. (1994). *Comprehensive musical analysis*. Lanham (E.E.U.U.): Scarecrow Press.